

Det kongelige arbeids- og administrasjonsdepartement

Arbeidsgiveravdelingen

PM 2000-08

Avtalefestet ferie for statstjenestemenn - kommentarer til enkelte av de nye bestemmelsene i hovedtariffavtalen

Dato 2000.06.22

Til Statsforvaltningen og Riksrevisjonen

Gjelder Statens personalhåndbok pkt 8.05.03 (nytt)

Arbeids- og administrasjonsdepartementet vil nedenfor knyttet enkelte kommentarer til noen av de nye bestemmelsene om avtalefestet ferie for statstjenestemenn som er tatt inn i Riksmeklingsmannens møtebok som forslag til ny hovedtariffavtale i staten 1. mai 2000 - 30. april 2002. Vi viser ellers til PM nr. [7/2000](#).

Rett til avtalefestet feriefritid:

Meklingsforslagets pkt. 6 nr. 8 fastslår at arbeidstaker kan kreve å få feriefritid etter avtalen, uavhengig av opptjening av feriepenger. Dette medfører at feriefritid kan tas ut med to feriedager i 2001 og de øvrige dager i 2002, selv om arbeidstakeren ikke har opptjent rett til feriepenger for disse dagene.

Arbeidstakere som fratrer tjeneste i staten og som skal ha et sluttoppgjør i samsvar med ferieloven § 11 nr. 3:

Ferieåret følger etter ferieloven § 4 kalenderåret. Opptjeningsåret for feriepenger er det forutgående kalenderår.

Meklingsforslagets pkt. 6 nr. 6 fastsetter at proSENTSATSENE for feriepenger skal være 11,1 i opptjeningsåret 2000 og 12,0 i opptjeningsåret 2001. Når det gjelder arbeidstakere som skal gis et sluttoppgjør i forbindelse med opphør av arbeidsforholdet i staten, er det Arbeids- og administrasjonsdepartementets oppfatning at den tidligere proSENTSATS for beregning av feriepenger (10,2) skal benyttes for arbeidstakere som fratrer tjenesten før 1. mai 2000, da disse ikke har vært omfattet av bestemmelsene i den nye hovedtariffavtalen. For arbeidstakere som fratrer etter 1. mai 2000, skal imidlertid de nye, forhøyede, proSENTSATSENE benyttes fra 1. januar 2000 til fratredelsestidspunktet.

For arbeidstakere over 60 år, med rett til ekstraferie på 6 virkedager etter ferieloven § 5 nr. 2, skal proSENTSATSEN fortsatt forhøyes med 2,3 prosentpoeng, jfr. ferieloven § 10 nr. 3.

Rett til feriepenger under avvikling av avtalefestet feriefritid:

Meklingsforslagets pkt. 6 nr. 8 fastslår at arbeidstakerne har krav på å få avtalefestet feriefritid uavhengig av opptjening av feriepenger. Når det gjelder feriepenger under avvikling av de avtalefestede feriedagene, avhenger dette på vanlig måte av at feriepenger er opptjent. For å ha rett til feriepenger for alle de avtalefestede feriedagene, kreves full

opptjening i opptjeningsåret forut for ferieåret. Dersom arbeidstakeren har delvis opptjening, tilkommer vedkommende bare en forholdsmessig andel feriepengene.

Vi minner ellers om regelen i ferieloven § 5 nr. 6 som fastsetter at en arbeidstaker uten full opptjening kan motsette seg avvikling av feriefritid og tilleggsfritid i den utstrekning rett til feriepengene for ferieperioden ikke er opptjent, med mindre virksomheten innstiller driften helt eller delvis. Denne regelen må gis tilsvarende anvendelse for den avtalefestede ferien, slik at arbeidstakere uten full opptjening kan velge ikke å avvikle feriefritid som nevnt.

Meklingsforslagets pkt. 6 nr. 4 fastsetter at innføring av den resterende del av den femte ferieuken skal skje slik at to feriedager tas ut i 2001 og de øvrige tas ut i 2002. De to feriedagene som kan tas ut i 2001 bør søkes plassert slik at arbeidstakere med 100 %-stilling får to arbeidsdager fri, og ikke slik at en av disse bortfaller som arbeidsfri virkedag.

Avtalefestet ferie er ikke "restferie" etter ferieloven § 7 nr. 2. Denne lovbestemmelsen kan derfor ikke benyttes for å kreve avvikling av avtalefestet ferie. Tidspunktet for avvikling av den avtalefestede ferien reguleres av meklingsforslagets pkt. 6 nr. 7, 9 og 10. Av dette følger at arbeidstaker kan kreve at den avtalefestede delen av ferien gis samlet innenfor ferieåret og slik at én ukes sammenhengende ferie oppnås. Dette kan oppnås ved at arbeidstakeren benytter deler av sin vanlige restferie sammen med den avtalefestede ferien. Fra og med 2002 medfører dette at arbeidstakeren kan kreve ferien delt inn slik at 3 ukers hovedferie gis sammenhengende i perioden 1. juni - 30. september (ferieloven § 7 nr. 1), 1 ukes "restferie" gis sammenhengende (ferieloven § 7 nr. 2) og 1 uke ferie (bestående av avtalefestet ferie og 1 lovfestet feriedag), gis i sammenheng (meklingsforslagets pkt. 6 nr. 10).

Det vises for øvrig til at de sentrale parter oppfordrer lokale arbeidsgivere og tillitsvalgte til å plassere den avtalefestede ferien slik at kravet til effektiv tjenesteproduksjon og et godt servicetilbud til publikum blir ivarettatt, f.eks. ved at avtalefestet ferie tas i forbindelse med Kristi Himmelfartsdag, påske-, jule- og nyttårshelgen.

Overføring av avtalefestet feriefritid til neste ferieår:

Meklingsforslagets pkt. 6 nr. 11 åpner for at avtalefestet ferie kan overføres til neste ferieår. Denne overføringsadgangen kommer i tillegg til den lovfestede overføringsadgang etter ferieloven § 7 nr. 3. Overføringen krever skriftlig avtale mellom arbeidsgiver og den enkelte arbeidstaker. På vanlig måte kan ferie bare overføres fra ett ferieår til et annet. Ferie som allerede er overført, kan ikke overføres videre til enda et ferieår. Arbeidsgiver må nøye vurdere hvor mye ferie som totalt bør avtales overført. Se ferielovens hovedregel om at feriefritiden skal avvikles i løpet av ferieåret, jfr. lovens §§ 1 og 5 nr. 1 og 2.

Spesielt for skiftarbeidere:

Meklingsforslagets pkt. 6 nr. 12 bestemmer at for skiftarbeidere tilpasses den avtalefestede ferien lokalt, slik at dette etter full gjennomføring (i 2002) utgjør 4 arbeidede skift. For definisjon av skiftarbeid vises til arbeidsmiljøloven § 46. Ordningen gjelder ikke arbeidstakere som arbeider i turnusordninger.

Spesielt om avtaler vedrørende gjennomsnittsberegning av arbeidstid:

For arbeidstakere med avtale om gjennomsnittsberegning av arbeidstiden etter arbeidsmiljøloven § 47, medfører innføring av avtalefestet ferie en reduksjon på inntil 7,5 timer pr. feriedag. Det forutsettes at lokale arbeidsavtaler revideres i samsvar med dette.

Etter fullmakt

Per Engebretsen

Statens personaldirektør Odd Bøhagen
 avdelingsdirektør

Saksbehandlere: E. T. Narum, G. A. Jarnæs, E. Gaard, T. E. Kvalheim.